

MANAGEMENTUL RISCULUI

(2008)

Obiectivele principale ale strategiei BCR Banca pentru Locuinte S.A. (denumita în continuare „Banca” sau „BCR BpL”) privind administrarea riscurilor semnificative sunt asigurarea poziției financiare a Băncii prin obținerea rezultatelor financiare planificate cu respectarea profilului de risc asumat și păstrarea reputației Băncii.

Principalele riscuri cu care se confruntă Banca rezultă din desfășurarea de activități bancare pe teritoriul României.

Riscurile financiare la care este expusă Banca sunt: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul operațional, riscul reputațional, riscul de piață. Riscul de piață include riscul valutar, riscul de dobândă și riscul de preț.

a) **Riscul de credit**

Obiectivul administrării riscului de credit este menținerea creditelor neperformante sub nivelul maxim admis, stabilit ca prag de semnificație pentru evaluarea riscului de credit.

Banca acordă credite pentru activități în domeniul locativ, în baza contractelor de economisire – creditare persoanelor fizice care îndeplinesc condițiile de alocare, în RON și la o dobândă fixă. Banca acordă credite pentru activități în domeniul locativ și cu destinații industriale, sociale și culturale. În 2008 nu au fost acordate astfel de credite.

Portofoliul de credite în domeniul locativ se caracterizează prin grad scăzut de risc în principal datorită:

- dobânzilor fixe pe toată durata creditului ceea ce permite o administrare mai eficientă a riscului atât de către Bancă cât și de către client;
- dispersie mare a portofoliului de credite. Aceasta este asigurată de o sumă medie contractată mică ceea ce implică o valoare a creditului relativ mică, reducând în acest fel expunerea la riscul de concentrare; conform planului de afaceri, mai puțin de 0,3% din totalul creditelor vor avea destinații comerciale și culturale.
- durata relativ mică (5 până la 7,5 ani) a creditelor existente ca o consecință a unei durate corespondente de economisire reduce, care este un factorul determinant pentru determinarea unei credit în baza contractelor de economisire-creditare.

Banca plasează fondurile din masa de repartizare nerepartizate precum și fondurile extracolective în active cu grad scăzut de risc, conform cadrului legal în vigoare, din care rezultă următoarele tipuri de expuneri: expuneri față de Banca Națională a României, expuneri suverane față de Guvernul României și expuneri față de instituții de credit.

BCR BANCA PENTRU LOCUINTE S.A.

SOCIETATE ADMINISTRATĂ ÎN SISTEM DUALIST

Calea Victoriei nr. 15, et. 5, sector 3, 030023 Bucuresti, România ; J40/6985/2008 ; C.U.I. :23739062 ; Inmatriculata la Registrul Institutiiilor de credit sub nr. RB-PJR-40-064 la data de 03.07.2008 ; Numar procesare date personale: 9493

Capital social integral subscris si varsat : 70.000.000 RON

Telefon: 021/312.00.05; Fax: 021/312.00.06

www.bcrlocuinte.ro

La data de 31.12.2008, expunerile înregistrate de către Bancă au fost:

Expuneri	Valoarea [RON]	Ponderea în total active
Cont curent la BNR	190,282	0.30%
Cont de corespondent la instituții de credit	103,501	0.16%
Depozite la vedere la instituții de credit	4,400,000	6.90%
Depozite la termen la instituții de credit	55,000,000	86.28%
Valori de recuperat	20,275	0.03%

De asemenea, în cadrul Comitetului de administrare a activelor și pasivelor, sunt analizate limitele de expunere prin prisma evoluțiilor pieței și a situației contrapartidelor.

b) Riscul de lichiditate

Risc de lichiditate este riscul înregistrării de pierderi sau al nerealizării profiturilor estimate, ce rezultă din imposibilitatea Băncii de a onora în orice moment obligațiile de plată pe termen scurt, fără ca aceasta să implice costuri sau pierderi ce nu pot fi suportate de Bancă.

Obiectivul administrării riscului de lichiditate este menținerea unui nivel suficient de lichidități pentru compensarea fluctuațiilor așteptate și neașteptate ale elementelor de bilanț și acoperirea în permanență a obligațiilor de plată exigibile ale Băncii.

Structura activelor și pasivelor a fost analizată pe baza perioadei rămase de scurs până la data contractuală a scadenței. Banca urmărește menținerea unui echilibru între maturitățile plasamentelor și scadențele surselor atrase.

Valoarea activelor și pasivelor la 31 decembrie 2008, analizată pentru perioada rămasă până la data scadenței contractuale este următoarea:

ACTIVE	Cod poz	DURATA RAMASA DE SCURS						Total
		D≤ 1 lun[1 luna <D≤ 3 luni	3 luni <D≤ 6 luni	6 luni <D≤ 12 luni	12 luni < D		
0	1	2	3	4	5	6	7	
OPERATIUNI DE TREZORERIE + OPERATIUNI INTERBANCARE	A1	60,043,564	0	0	0	0	60,043,564	
Casa si alte valori	A2	699	0	0	0	0	699	
Cont curent la banci centrale	A3	190,282	0	0	0	0	190,282	
Conturi de corespondent la banci	A7	103,501	0	0	0	0	103,501	
Creante atasate	A8	0	0	0	0	0	0	
Depozite la vedere la banci	A9	4,400,000	0	0	0	0	4,400,000	
Depozite la termen la banci	A10	55,000,000	0	0	0	0	55,000,000	
Creante atasate	A11	328,807	0	0	0	0	328,807	
Valori de recuperat	A19	20,275	0	0	0	0	20,275	
OPERATIUNI CU CLIENTELA	A26	0	0	0	0	0	0	
OPERATIUNI CU TITLURI	A52	0	0	0	0	0	0	
VALORI IMOBILIZATE	A66	0	0	0	0	0	0	
TOTAL	A69	60,043,564	0	0	0	0	60,043,564	

RON

b) Riscul de lichiditate (continuare)

RON

OBLIGATII BILANTIERE	Cod poz.	DURATA RAMASA DE SCURS					
		D≤ 1 lun[1 luna <D≤ 3 luni	3 luni <D≤ 6 luni	6 luni <D≤ 12 luni	12 luni < D	Total
0	1	2	3	4	5	6	7
OPERATIUNI DE TREZORERIE +OPERATIUNI INTERBANCARE	P1	0	0	0	0	0	0
OPERATIUNI CU CLIENTELA	P18	0	0	0	0	16,043,227	16,043,227
Depozite la vedere	P29	0	0	0	0	0	0
Depozite la termen	P30	0	0	0	0	13,187,186	13,187,186
Datorii atasate	P31	0	0	0	0	76	76
Alte sume datorate	P34		0	0	0	2,855,965	2,855,965
Datorii atasate	P35	0	0	0	0	0	0
OPERATIUNI CU TITLURI	P36	0	0	0	0	0	0
CREDITORI	P50	0	0	0	0	0	0
DATORII SUBORDONATE	P54	0	0	0	0	0	0
TOTAL	P57	0	0	0	0	16,043,227	16,043,227

Indicatori		Benzi de scadenta					
		D ≤ 1 luna	1 luna < D ≤ 3 luni	3 luni < D ≤ 6 luni	6 luni < D ≤ 12 luni	12 luni < D	Total
0	1	2	3	4	5	6	7
Total active (formularul Anexa 1a, rd.Total, col.2÷7)	1	60,043,564	0	0	0	0	60,043,564
Lichiditatea efectiva rd.3col.3÷6-rd.1col.3÷6+rd.2col.3÷6+rd.7col.(n*-1), rd.3 col.2,7=rd.1col.2,7+ rd.2 col.2,7	3	60,043,564	60,043,564	60,043,564	60,043,564	60,043,564	60,043,564
Total obligatii bilantiere (formularul Anexa 1b, rd.Total, col.2÷7)	4	0	0	0	0	16,043,227	16,043,227
Lichiditate necesara rd.6=rd.4+rd.5	6	0	0	0	0	16,043,227	16,043,227
Excedent de lichiditate (de raportat pe coloana urmatoare) rd.7=rd.3 - rd.6, dac[rd.7>0	7	60,043,564	60,043,564	60,043,564	60,043,564	X	X
Indicator de lichiditate rd.8=rd.3/rd.6¹	8	1.00	1.00	1.00	1.00	3.74	3.74

c) Riscul operațional

Risc operațional reprezintă riscul înregistrării de pierderi sau al nerealizării profiturilor estimate, care poate fi determinat de factori interni (derularea neadecvată a unor activități interne, existența unui personal sau unor sisteme necorespunzătoare etc.) sau de factori externi (condiții economice, schimbări în mediul bancar, progres tehnologic etc.).

Pentru evitarea unor inadvertențe în desfășurarea activităților interne, interdependenței departamentale în anul 2008, Banca a emis proceduri și instrucțiuni de lucru atât pentru back-office, cât și pentru departamentul vânzări pentru a garanta calitatea și efectivitatea operațiunilor

d) Riscul de piață

Riscul valutar

Banca oferă un produs de economisire-creditare care se derulează exclusiv în RON, motiv pentru care ponderile activelor și datoriilor în valută în bilanțul Băncii din cursul anului sunt nesemnificative. Poziția rămasă deschisă a 31 decembrie 2008 a fost de 3,54% din fondurile proprii ale Băncii și a fost generată de valoarea mare a unei datorii față de Bausparkasse der österreichischen Sparkassen (provizioane pentru cheltuielile de înființare) Mai mult, pentru a asigura o administrare corespunzătoare a riscurilor semnificative, strategia Băncii este de a nu-și asuma un risc valutar prin deținerea de active sau datorii denumite în valută.

În vederea estimării impactului deprecierei monedei naționale asupra indicatorului de adecvare a capitalului și a fondurilor proprii, Banca a efectuat un **stress testing**, luând în considerare ca date de pornire datele financiar-contabile înregistrate pentru data de 31.12.2008, utilizând ca factor de stress evoluția cursului valutar.

Ipoteze:

- În bilanțul băncii, ponderea elementelor de activ și de pasiv în valută este foarte redusă:
 - Activ: contul de corespondent la instituții de credit (în EUR)
 - Pasiv: datorii către furnizori și cheltuieli de plătit (în EUR).
- Se ia în considerare și creșterea costurilor aferente contractelor ale căror valori au fost stabilite în EUR și exprimate în echivalent RON.
- Cele patru scenarii folosite iau în considerare deprecierea monedei naționale față de EUR, după cum urmează:
 - Scenariul nr.1: depreciere 10%
 - Scenariul nr.2: depreciere 15%
 - Scenariul nr.3: depreciere 25%
 - Scenariul nr.4: depreciere 50%.

	<u>31.12.2008</u>	<u>Scenariul 1</u>	<u>Scenariul 2</u>	<u>Scenariul 3</u>	<u>Scenariul 4</u>
Curs de schimb EUR/RON	3.9852	4.3837	4.583	4.9815	5.9778
Fonduri proprii	32,159,995	31,497,892	31,166,841	30,504,739	28,849,482
Cerințe de capital	2,771,296	2,763,332	2,759,352	2,751,388	2,731,481
Excedent (+) / Deficit (-) de fonduri proprii	29,388,699	28,734,560	28,407,489	27,753,350	26,118,001
Indicatorul de solvabilitate (%)	92.84	91.19	90.36	88.7	84.49

Concluzie:

Impactul evoluției nefavorabile a cursului de schimb asupra gradului de adecvare a capitalului băncii este relativ redus, astfel încât, chiar și în cazul unei depreciere cu 50% a monedei naționale față de EUR (scenariul nr.4), indicatorul de solvabilitate scade de la 92.84% la 84.49%.

d) Riscul de piață (continuare)

Riscul ratei dobânzii

Banca poate fi expusă fluctuațiilor nivelurilor principalelor dobânzi de pe piață atât la nivelul poziției financiare cât și a fluxurilor de trezorerie.

Obiectivul managementului riscului ratei dobânzii este menținerea expunerii la risc în cadrul limitelor stabilite de Bancă și la un nivel corespunzător politicilor interne, naturii și complexității activităților Băncii, astfel încât activitatea Băncii și poziția sa financiară să nu fie afectată în mod semnificativ în situația în care apar modificări ale ratelor dobânzii.

Strategia Băncii în privința administrării riscului ratei dobânzii constă în implementarea unor sisteme și procese operaționale și/sau de management al riscurilor care să asigure: o marjă real pozitivă (maxim 4%) pentru produsele de economisire – creditare, corelarea maturităților activelor sensibile la dobândă cu maturitățile pasivelor sensibile la dobândă.

O bancă de economisire-creditare pentru domeniul locativ poate fi expusă la fluctuațiile dobânzilor deoarece rata dobânzii pentru datorii este fixă pe termen mediu și lung. Această situație este determinată de prevederile din contractul de economisire – creditare, unde ratele dobânzii pentru economisire se fixează la un procent de 2% (în cazul variantei de tarif Locuință Plus și Locuință Imediat) sau 3% (în cazul variantei de Economii Plus) în funcție de varianta de tarif pe toată perioada contractului.

Totuși, acest risc este în mare măsură redus prin faptul că la produsele existente rata dobânzii la împrumuturi este fixată la 5% (în cazul variantei de tarif Locuință Plus și Locuință Imediat) și respectiv 6% (în cazul variantei de tarif Economii Plus) pentru întreaga durată a împrumutului.

În 2008, evoluțiile de pe piața românească nu au avut nici un impact semnificativ asupra riscului ratei dobânzii datorită, în principal, nivelului foarte scăzut la care finanțarea a fost realizată comparate în principal cu nivelele la care banca și-a realizat investițiile și plasamentele pe piața monetară. Ne așteptăm ca această situație favorabilă să continue și în lunile următoare.

Riscul de preț

Datorită faptului că Banca este o instituție de credit specializată, având ca obiect principal de activitate economisirea și creditarea în sistem colectiv pentru domeniul locativ, aceasta nu este expusă riscului de preț.

e) Riscul reputațional

Riscul reputațional este riscul înregistrării de pierderi sau al nerealizării profiturilor estimate, ca urmare a lipsei de încredere a publicului în integritatea Băncii.

Gestiunea riscului reputațional are în vedere asigurarea permanentă a unei imagini pozitive, conforme cu realitatea, în piață, în fața clienților, a celorlalte bănci și instituții financiare din sistem, a acționarilor, a instituțiilor statului, de supraveghere, control, a mediei. În cursul anului 2008 nu au existat elemente care să afecteze reputația și imaginea Băncii. Toate informațiile publice au fost favorabile imaginii băncii și nu s-au înregistrat nici un fel de pozitive, reclamații, sesizări din partea clienților sau a oricărui alte categorii de persoane/entități care să afecteze din punct de vedere reputațional imaginea băncii.

f) Riscul aferent impozitării

Legislatia fiscala din Romania este intr-o permanenta schimbare si este supusa diferitelor interpretari chiar de catre diferite autoritati fiscale.

BCR Banca pentru Locuinte respecta si aplica legea fiscala in vigoare pentru toate categoriile de taxe si impozite. Pentru o cat mai corecta aplicare a legii, Banca a solicitat raspuns din partea Directiei Generale de Administrare a Marilor Contribuabili (Serviciul asistenta contribuabili) la cateva intrebari pe probleme de fiscalitate.

Desi Banca considera ca a inregistrat valori corecte in conturile de impozite si taxe, exista un risc ca autoritatile sa aiba o opinie diferita in interpretarea legislatiei. Interpretarea diferita a legislatiei poate duce la calculul de majorari de intarziere prin aplicarea unui procent de 0.1% pentru fiecare zi de intarziere asupra sumei impozitului sau taxei datorate si neachitate, conform Codului de Procedura Fiscala.

Declaratiile si modul de calcul al impozitelor si taxelor pot fi supuse controlului si revizuirii pe o perioada de 5 ani retroactiv.

g) Mediul de afaceri

Incepand cu ultimul trimestru al anului 2008 sistemul financiar si mediul de afaceri au fost puternic afectate de efectele crizei financiare globale. Pe piata romaneasca efectele crizei s-au manifestat atat pe piata monetara si financiara cat si in economia reala.

Piata monetara si financiara a fost afectata in lunile noiembrie si decembrie de o puternica depreciere a cursului de schimb si lipsa de lichiditate, fapt ce a condus la cresterea dobanzilor pe piata interbancara. Comparativ cu nivelul mediu al cursului de schimb inregistrat in trimestrul 3 2008, in ultimul trimestru al anului 2008 cursul de schimb mediu s-a depreciat cu 6,6 % iar nivelul mediu al dobanzii ROBID / ROBOR a crescut cu 33,5% in trimestrul 4 fata de trimestrul 3.

Un efect imediat a fost cresterea aversiunii fata de risc, concretizat prin inchiderea pozitiilor investitionale (in special cele ce vizau portofoliile tranzactionale) si cresterea dobanzilor la credite. Cresterea costului creditelor a fost potentata si de noile reglementari ale BNR privind creditarea persoanelor fizice (Regulamentul BNR nr.11/2008) prin care au fost impuse conditii mai restrictive pentru accesarea creditelor, in special cele denumite in valuta si cu dobanda variabila.

Efectele deprecierei monedei nationale si a cresterii costului finantarii a afectat si economia reala care si-a incetinit ritmul de crestere de la 8,9% in primele 9 luni ale anului 2008 la numai 2,8% in trimestrul 4 2008.

Pe piata bursiera indicele BET a inregistrat o cadere semnificativa in trimestrul 4, anuland practic castigurile de capitalizare bursiera inregistrate de companiile listate in ultimii 3-4 ani.

Ca urmare a deteriorarii cadrului macroeconomic si a mediului de afaceri agentiile de rating au declasat Romania din categoria investment grade inducand astfel un sentiment de neincredere in randul investitorilor precum si o crestere a costului finantarii externe.

g) Mediul de afaceri (*continuare*)

Deteriorarea mediului de afaceri și instabilitatea de pe piața financiară au influențat într-o măsură mai mică sistemul de economisire creditare în sistem colectiv pentru domeniul locativ comparativ cu celelalte segmente ale sistemului financiar bancar. Ratele fixe de dobândă pe toată durata contractului și randamentele ridicate pe termen lung pentru sumele economisite reprezintă atuurile foarte importante ale produselor de economisire creditare în sistem colectiv pentru domeniul locativ în contextul actual. În termeni relativi, produsele de economisire creditare au câștigat în atractivitate față de celelalte produse bancare ca urmare, în principal, a doi factori:

- a) creșterea accentuată a dobânzilor la creditele acordate populației și deprecierea monedei naționale, fapt ce conduce la creșterea gradului de îndatorare al clienților și reduce astfel eligibilitatea acestora în cazul produselor de creditare oferite de bancile comerciale. În acest context, produsele de economisire creditare pentru domeniul locativ câștigă în atractivitate prin menținerea costurilor finanțării la un nivel foarte redus și fixe pe toată durata finanțării;
- b) creșterea randamentului în faza de economisire ca urmare a deciziei Guvernului de a crește prima de stat de la 15% la 25%, respectiv de la nivelurile cuprinse între 120-150 EUR/deponent/an la 250 EUR. Noul nivel al primei de stat este stabilit pentru toate categoriile de clienți, indiferent de vârsta și nr. de copii.

h) Cerințele de capital pentru acoperirea riscurilor

Banca aplică prevederile Acordului Basel II, preluate în reglementările prudențiale emise de Banca Națională a României pentru determinarea cerințelor minime de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, astfel:

- pentru riscul de credit Banca utilizează abordarea standard, potrivit prevederilor Regulamentului BNR/CNVM nr. 14/19/2006 privind tratamentul riscului de credit pentru instituțiile de credit și firmele de investiții potrivit abordării standard coroborate cu cele ale Regulamentului BNR/CNVM nr. 13/18/2006 privind determinarea cerințelor de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și cele ale Regulamentului BNR/CNVM nr. 19/24/2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de instituțiile de credit și firmele de investiții (va utiliza ca tehnica de diminuare a riscului de credit metoda simplă a garanțiilor financiare-protectia finanțată a creditului);

- pentru riscul operațional Banca utilizează abordarea de bază, potrivit prevederilor Secțiunii 1 din Regulamentul BNR/CNVM nr. 24/29/2006 privind determinarea cerințelor minime de capital ale instituțiilor de credit și ale firmelor de investiții pentru riscul operațional coroborate cu cele ale Regulamentului BNR/CNVM nr. 13/18/2006 privind determinarea cerințelor de capital pentru instituțiile de credit și firmele de investiții.

Indicatorul de solvabilitate

Banca a avut o bază de capital puternică aferentă riscurilor, care a asigurat un surplus de capital în legătură cu standardele minime impuse de BNR. La sfârșitul lui 2008, nivelul de acoperire a capitalului a fost de 92,84%, comparativ cu nivelul minim de 8% prevăzut în standardele BNR.

h) Cerințele de capital pentru acoperirea riscurilor (*continuare*)

Calculul indicatorului de solvabilitate

Riscul de credit

- Active ponderate la risc: 14.53 milioane RON
- Cerința de capital: 1.16 milioane RON

Riscul valutar

- Poziții supuse cerințelor de capital: 1.14 milioane RON
- Cerința de capital: 0.09 milioane RON

Riscul operațional

- Indicatorul relevant: 10.12 milioane RON
- Cerința de capital: 1.52 milioane RON

Total cerințe de capital: 2.77 milioane RON

Total fonduri proprii: 32.16 milioane RON

Indicatorul de solvabilitate: 92,84%

Fondurile proprii

Nivelul fondurilor proprii calculate în conformitate cu metodologia BNR a fost de 32.159.995 RON la sfârșitul lui 2008, comparativ cu 25 milioane RON, reprezentând nivelul minim impus de Banca centrală.

Baza de calcul a fondurilor proprii

În structura fondurilor proprii, principalele elemente luate în calcul și tratamentele aplicate acestora potrivit reglementărilor Băncii Naționale a României se prezintă astfel:

Capital eligibil:	45 milioane RON
Rezultatul exercițiului curent:	-11.68 milioane RON
Rezerve eligibile:	-11.68 milioane RON
Imobilizări necorporale:	1.16 milioane RON
Total fonduri proprii de nivel 1:	32.16 milioane RON
Total fonduri proprii:	32.16 milioane RON

Structura categoriilor de expuneri

În anul 2008, poziția dominantă în structura activelor băncii a fost deținută de plasamentele și de investițiile pe piața monetară, având ca și contrapartide instituții de credit.

Ca și pondere în totalul expunerilor,

- creanțele față de administrațiile centrale sau băncile centrale (risc 0%) = 0,3%;
- creanțele față de instituții și instituții financiare (risc 20%) = 95,6%;
- alte elemente (risc 100%) = 4,1%.

h) Cerințele de capital pentru acoperirea riscurilor (continuare)

Expunerile mari

Expunerile mari (expunerile față de un debitor care depășesc 10% din fondurile proprii ale băncii) au fost permanent sub limitele prevăzute în standardele BNR.

La 31.12.2008, expunerile față de banca mamă au însumat 15,25% din fondurile proprii, față de limita de 20% din fondurile proprii.

Expunerile față de un „singur debitor”, supuse limitei de 25% din fondurile proprii, au înregistrat valori de 9,33% din fondurile proprii față de o entitate și, respectiv, 12,44% din fondurile proprii față de o altă entitate.

Totalul expunerilor mari s-a cifrat la 37,02% din fondurile proprii, față de limita admisă de 800% din fondurile proprii.